

București, 21 iulie 2025

În atenția:

Domnului **Ilie Bolojan**
Prim Ministrul României

Domnului **Alexandru Rogobete**
Ministrul Sănătății

Domnului **Alexandru Nazare,**
Ministrul Finanțelor

Domnului **Horațiu Moldovan**
Președinte, Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Spre știință:
Domnului **Dragoș Anastasiu**
Vice Prim Ministru

Domnului **Alexandru Rafila**
Președinte, Comisia pentru Sănătate și familie, Camera Deputaților

Domnului **Adrian Streinu Cercel**
Președinte, Comisia pentru Sănătate, Senat

Ref.: Sustenabilitatea tratamentelor inovative în România – apel pentru un echilibru între inovație și responsabilitate bugetară

Stimate domnule Bolojan,
Stimate domnule Rogobete,
Stimate domnule Nazare,
Stimate domnule Moldovan,
Stimate domnule Anastasiu,
Stimate domnule Rafila,
Stimate domnule Streinu Cercel,

Camera de Comerț Americană în România, prin intermediul Comitetului de Sănătate, vă transmite prezentul document de poziție elaborat în contextul declarațiilor recente ale Prim-ministrului României privind sustenabilitatea cheltuielilor României cu tratamentele inovative. Într-un moment în care sunt exprimate îngrijorări legate de ponderea tratamentelor inovative în bugetul sănătății – considerăm esențial să reamintim că inovația în sănătate reprezintă un catalizator pentru creșterea productivității, sustenabilitate bugetară și reziliență economică.

Documentul de poziție anexat subliniază, pe baza unor date concrete, valoarea terapeutică și socio-economică a inovației în principalele arii care generează cea mai mare povară asupra sistemului de sănătate din România. Acestea sprijină independența funcțională și productivitatea pacienților, generând beneficii economice măsurabile.

Deși România are obligația de a lua măsuri pentru a reduce deficitul bugetar, este esențial ca aceste acțiuni să nu descurajeze inovația în domeniul sănătății. O astfel de abordare ar contraveni obiectivelor strategice asumate la nivel european, precum cele prevăzute în Strategia Farmaceutică pentru Europa¹, care promovează accesul pacienților la tratamente inovatoare și sprijină dezvoltarea unei industrii farmaceutice competitive, reziliente și orientate către progres tehnologic. Prin urmare, este esențial ca autoritățile române să susțină și să faciliteze progresul terapeutic, creând un cadru favorabil valorificării inovației, în beneficiul pacienților, al sistemului de sănătate și al economiei în ansamblu. De altfel, autoritățile au recunoscut în trecut necesitatea adoptării unor măsuri legislative sustenabile care să asigure accesul pacienților la medicamente². Astfel, este necesar ca orice eventualele modificări ale cadrului de reglementare să fie atent analizate și fundamentate, astfel încât să conducă la o reală îmbunătățire a situației existente la nivelul pacienților.

Ca întotdeauna, AmCham își propune să susțină autoritățile publice în conturarea unor soluții echilibrate și sustenabile, care să asigure atât accesul pacienților la tratamente moderne, cât și eficiența sistemului de sănătate. AmCham își exprimă deschiderea de a colabora în mod constructiv cu autoritățile relevante pentru a identifica cele mai eficiente soluții care să asigure sustenabilitatea financiară a sistemului medical public, fără a afecta calitatea serviciilor oferite pacienților sau echilibrul fiscal general.

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru discuții suplimentare sau clarificări.

Cu aleasă considerație,

Georgiana Coșoveanu

Președinte, Comitetul de Sănătate

Camera de Comerț Americană în România (AmCham România)

¹ COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - Strategia farmaceutică pentru Europa, [IMMC.COM%282020%29761%20final.ROn.xhtml.1_RO_ACT_part1_v2.docx](https://www.immc.com/282020%29761%20final.ROn.xhtml.1_RO_ACT_part1_v2.docx), pct. 3.1.

² <https://www.cdep.ro/proiecte/2020/000/70/8/oug105.pdf>

Cuprins

I. Dincolo de cost: rolul sănătății în competitivitatea globală și națională	3
II. Starea de sănătate a cetățenilor români. Sau de ce avem nevoie mai mult ca oricând de inovație	4
III. Multiplicatori de valoare pentru economie	6
i. Vaccinuri	6
ii. Medicamente inovative	7
iii. Studiile clinice	10
iv. Tehnologii medicale	11
IV. Impactul tratamentelor inovative asupra bolilor majore – dovezi și rezultate	11
V. Concluzie	14

I. Dincolo de cost: rolul sănătății în competitivitatea globală și națională

Conform Eurobarometrului Social al Europei 2024, sănătatea este percepută de cetățenii europeni drept o prioritate strategică³ și un pilon esențial al stabilității economice și sociale. 44% dintre europeni consideră accesul la servicii de sănătate de calitate ca fiind esențial pentru dezvoltarea economică și socială a Europei, iar 38% plasează sănătatea pe primul loc între domeniile în care Uniunea Europeană ar trebui să intervină pentru a pregăti viitorul continentului.

³ European Commission, Special Eurobarometer – Social Europe (February – March 2024) https://www.adcoesao.pt/wp-content/uploads/social_europe_eurobarometer.pdf

Această percepție este reflectată și în documentele strategice ale Comisiei Europene, precum și în raportul Draghi⁴, care evidențiază rolul central al sănătății în consolidarea competitivității globale a Uniunii. La nivel macroeconomic, datele arată că o sănătate mai bună ar putea contribui cu până la 12 trilioane USD la PIB-ul global până în 2040, jumătate din acest impact provenind dintr-o forță de muncă mai sănătoasă și activă. În schimb, sănătatea precară generează costuri anuale de aproximativ 2,7 trilioane USD la nivelul Uniunii Europene – echivalentul a 15% din PIB-ul UE sau 5.000 USD per capita.

Investițiile în sănătate au un randament economic semnificativ – pentru fiecare dolar investit, se generează un beneficiu estimat între 2 și 4 dolari⁵. De altfel, o treime din creșterea economică înregistrată de economiile avansate în ultimul secol poate fi atribuită progreselor în domeniul sănătății⁶. Prin urmare, o populație sănătoasă este esențială pentru o societate prosperă, iar sistemul de sănătate trebuie privit ca o investiție.

România este clasificată ca „Emerging Innovator” în 2025, cu un indice de inovare de 37,7 (indexat la media UE de 100), **ceea ce reflectă un decalaj semnificativ față de media europeană**. În ceea ce privește cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare (R&D), România se află pe ultimul loc în UE, cu doar 13,3 puncte indexate, comparativ cu media UE de 100.⁷

II. Starea de sănătate a cetățenilor români. Sau de ce avem nevoie mai mult ca oricând de inovație

În ciuda faptului că cetățenii români percep ca au o stare de sănătate bună, indicatorii principali arată o realitate cu totul diferită în ceea ce privește mortalitatea din cauze prevenibile, speranța de viață și calitatea vieții după pensionare, indicatori care ne poziționează pe ultimele locuri din Uniunea Europeană⁸:

- Speranța de viață la naștere în România a fost a treia cea mai scăzută în rândul statelor membre în 2022
- Cheltuielile totale pentru sănătate pe cap de locuitor în România, de 1.663 EUR, au reprezentat mai puțin de jumătate din media UE în 2021.
- Persoanele în vârstă din România au o durată a vieții mai scurtă și mai puțini ani de viață sănătoasă decât media UE. Speranța de viață sănătoasă la 65 de ani este de doar 13.4 ani pentru bărbații români, cu mult sub media U.E. de 17.4. Pentru femei, același indicator arată 17.7 ani față de 21 de ani cât este media europeană.
- În 2020 au fost înregistrate 358 de decese evitabile la 100 000 de locuitori, număr aproape dublu față de media UE (180 la 100 000 de locuitori).

⁴ Communication From The Commission To The European Parliament, The European Council, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions - *A Competitiveness Compass for the EU*, Brussels, 29.1.2025 - https://commission.europa.eu/document/download/10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en

⁵ McKinsey Global Institute, "Prioritizarea sănătății: o rețetă pentru prosperitate" (2019)

⁶ [Health, Human Productivity, and Long-Term Economic Growth, 2021](#)

⁷ [ec_rtd_eis-country-profile-ro.pdf](#)

⁸ [Romania: Country Health Profile 2023 | European Observatory on Health Systems and Policies](#)

- 40% dintre adulții din România suferă de obezitate, iar 70% dintre aceștia de suprapondere și obezitate⁹.

Tratamentele inovative oferă o eficiență superioară, cu rate mai mari de vindecare și un răspuns rapid, reducând durata bolii și spitalizărilor, ceea ce îmbunătățește semnificativ calitatea vieții pacienților. Acest fapt e dovedit de faptul că speranța de viață la naștere în Uniunea Europeană a crescut cu peste 4 ani între 2000 și 2023, ajungând la 81,5 ani¹⁰. În Europa Centrală și de Est, decalajul față de media UE a fost redus considerabil. **Inovația în sănătate a fost unul dintre catalizatorii din spatele progresului extraordinar în ceea ce privește speranța de viață în creștere și starea de sănătate îmbunătățită pe care le-am observat în ultimii 60 de ani**¹¹. Se estimează că medicamentele inovative au contribuit la îmbunătățirea cu 73% a speranței medii de viață la naștere, de 1,74 ani, în 30 de țări OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) între 2000-2009.¹²

Presiunile demografice curente și epidemiologice vor transforma sănătatea publică într-un test major de reziliență pentru sistemele de sănătate. Îmbătrânirea populației și creșterea poverii bolilor cronice și mintale vor amplifica presiunea asupra sistemelor de sănătate, inclusiv în România. România a devenit a 12-a cea mai îmbătrânită națiune din lume, iar trendul continuă să se accentueze. Acest fenomen va afecta direct bugetele publice prin creșterea cheltuielilor cu sănătatea și alte servicii publice, dar și prin scăderea veniturilor din taxe, odată cu reducerea numărului de persoane active pe piața muncii. Până în 2050, la nivel UE, raportul de dependență al populației vârstnice se va dubla, ajungând la 57%, iar cazurile de cancer vor crește cu 77%. În prezent, bolile cronice cauzează 90% dintre decese. Peste tot în lume, subfinanțarea sănătății generează pierderi economice majore – bolile netransmisibile costă UE 2% din PIB, iar bolile mintale peste 600 miliarde EUR anual¹³.

Pe fondul acestor provocări sistemice, România are printre cele mai mici alocări bugetare publice pentru sănătate din U.E, cu doar 1.632 EUR¹⁴ (ajustat cu puterea de cumpărare - purchasing power standards) sub jumătate din media europeană de 3.533 EUR.¹⁵ Ceea ce ne duce la o concluzie clară: **intervențiile pentru reducerea costurilor tratamentelor pentru cetățenii români în prezent riscă să ducă la costuri mult mai mari pentru problemele de sănătate ale acestora în viitor.**

⁹ World Obesity Atlas 2025: [World Obesity Atlas 2025 rev1.pdf](#)

¹⁰ OECD/European Commission (2024), Health at a Glance: Europe 2024: State of Health in the EU Cycle, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b3704e14-en>.

¹¹ Frank Lichtenberg, The Impact of New Drug Launches on Longevity: Evidence from Longitudinal, Disease-Level Data from 52 Countries, 1982–2001 (2005) 5(1) International Journal of Health Care Finance and Economics 47

¹² World Bank Group, 'Drug-Resistant Infections: A Threat to Our Economic Future' (2017)

¹³ Simon J, Boyer P, Caldas-de-Almeida JM, Knapp M, McCrone P, Gorwood P, Oertel W, Arango C, Treasure J, Young AH, Destrebecq F, Quoidbach V. Viewpoint: Assessing the value of mental health treatments in Europe. Eur Psychiatry. 2023 Aug 9;66(1):e59. doi: 10.1192/j.eurpsy.2023.2419. PMID: 37554014; PMCID: PMC10486250.

¹⁴ Eurostat hlth_sha11_hf. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Healthcare_expenditure_statistics_-_overview

¹⁵ OECD/European Commission (2024), Health at a Glance: Europe 2024: State of Health in the EU Cycle, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b3704e14-en>

III. Multiplicatori de valoare pentru economie

i. Vaccinarea și prevenția salvează vieți și bugete

Prevenția și vaccinarea sunt printre cele mai eficiente modalități de a proteja sănătatea populației și de a reduce presiunea asupra sistemelor de sănătate. Studiile internaționale arată că:

- 1 euro investit în prevenție în sănătate publică aduce un câștig mediu de 14,3 euro (52 de țări analizate)¹⁶;
- 1 euro investit în intervenții de protecție, precum vaccinarea, aduce un câștig de 34,2 euro¹⁷ (studiu desfășurat în 18 țări)

Vaccinurile sunt recunoscute pe scară largă ca fiind una dintre cele mai de succes și rentabile inovații în sănătatea publică, jucând un rol esențial în reducerea drastică a bolilor infecțioase și servind drept motor fundamental al creșterii semnificative a speranței de viață la nivel mondial în ultimul secol.¹⁸ În contextul îmbătrânirii populației și al presiunii crescânde asupra sistemului sanitar, România trebuie să prioritizeze prevenția prin vaccinare pentru a asigura sustenabilitatea serviciilor medicale. Un studiu realizat de către Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health,¹⁹ pe o perioadă de 10 ani, a evidențiat o rată de rentabilitate estimată de 16 ori mai mare decât costurile, luând în calcul cheltuielile de tratament și pierderile de productivitate. Atunci când au fost luate în considerare și beneficiile economice și sociale mai largi, rata rentabilității investiției pentru imunizare a ajuns de 44 de ori mai mare decât costurile vaccinării.

Date relevante susțin această direcție:

- 1.6 milioane de vieți au fost salvate în UE din Decembrie 2020 până în Martie 2023 datorită vaccinării anti-COVID19²⁰. Evitarea pierderilor la PIB, monetizarea pierderilor QALY evitate și costuri directe și indirecte cu vaccinarea au avut un beneficiu net de 5.2 mii de miliarde USD.²¹
- 3,9 milioane de vieți au fost salvate în UE între 2000–2020 prin imunizări pediatrice²², cu un raport cost-beneficiu de 11:1²³;

¹⁶ Masters, R., Anwar, E., Collins, B., Cookson, R., & Capewell, S. (2017). Return on investment of public health interventions: A systematic review. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 71(8), 827. <https://doi.org/10.1136/jech-2016-208141>

¹⁷ Masters, R., Anwar, E., Collins, B., Cookson, R., & Capewell, S. (2017). Return on investment of public health interventions: A systematic review. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 71(8), 827. <https://doi.org/10.1136/jech-2016-208141>

¹⁸ World Health Organization (WHO), Immunization Agenda 2030 (2020)

¹⁹ Referinta: Return On Investment From Childhood Immunization In Low- And Middle-Income Countries, 2011-20 - [Sachiko Ozawa¹](#), [Samantha Clark²](#), [Allison Portnoy³](#), [Simrun Grewal⁴](#), [Logan Brenzel⁵](#), [Damian G Walker⁶](#)

²⁰ Meslé, M. M., Brown, J., Mook, P., Katz, M. A., Hagan, J., Pastore, R., ... & Urdiales, A. M. (2024). Estimated number of lives directly saved by COVID-19 vaccination programmes in the WHO European Region from December, 2020, to March, 2023: a retrospective surveillance study. *The Lancet Respiratory Medicine*, 12(9), 714-727.

²¹ Sevilla et al 2024 - The global health and economic value of COVID-19 vaccination: *BMJ Global Health* 2024;9:e015031.

²² Carter, A., Msemburi, W., Sim, S. Y., Gaythorpe, K. A., Lambach, P., Lindstrand, A., & Hutubessy, R. (2024). Modeling the impact of vaccination for the immunization Agenda 2030: Deaths averted due to vaccination against 14 pathogens in 194 countries from 2021 to 2030. *Vaccine*, 42, S28-S37.

²³ Zhou F, Jatlaoui TC, Leidner AJ, et al. Health and Economic Benefits of Routine Childhood Immunizations in the Era of the Vaccines for Children Program — United States, 1994–2023. *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2024;73:682–685. DOI: <http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.mm7331a2>

- În 2019, 31.906 decese prin cancer ar fi putut fi evitate în Europa prin vaccinarea HPV și hepatită B, economisind 18 miliarde euro în pierderi de productivitate²⁴;
- Vaccinarea HPV (Human Papillomavirus) poate preveni 89% din decesele premature cauzate de cancerul de col uterin, reducând costurile sistemului sanitar cu aproximativ 62 milioane lei anual²⁵.
- Vaccinarea adulților aduce un randament de 19 ori investiția, iar în cazul vaccinului pneumococic, randamentul ajunge la 33:1²⁶;
- Vaccinarea antigripală reduce cu până la 60% riscul de boală clinică, cu 34% spitalizările la vârstnici și cu 87% internările în ATI, aducând un randament economic estimat la 4:1 în Europa și contribuind esențial la reducerea poverii asupra sistemelor de sănătate în sezonul gripal.^{27 28 29}

ii. Investițiile în medicamente inovative transformă vieți și sisteme

Datele arată că investiția în medicamente inovative contribuie la economii substanțiale, atât directe, cât și indirecte, în sistemele de sănătate din Europa și la nivel global. Există o literatură bogată despre „randamentul investiției” din intervențiile în domeniul sănătății - cea mai recentă meta-analiză sugerează că rentabilitatea investiției (ROI) generală este de 14,3 la 1. Această rentabilitate a investiției cuprinde toate economiile directe de costuri (de exemplu, evitarea îngrijirilor ulterioare), dar și efectele indirecte (de exemplu, creșterea productivității forței de muncă)³⁰

Conform EFPIA, efectele de multiplicare³¹ pe care industria farmaceutica le are asupra economiei:

- Fiecare 1 euro investit, adaugă o valoare brută de 2.92 (ca efecte indirecte și induse: plata furnizorilor de materiale sau servicii, care la rândul lor angajează personal, achiziționează alte produse și contribuie la dezvoltarea altor sectoare economice etc.)
- Efectul total în angajare: fiecare 1 persoana angajată direct în industria farma, conduce la angajarea a 2 persoane suplimentare pe lanțul valoric)

Conform OECD, medicamentele inovatoare contribuie la reducerea mortalității și morbidității, creșterea productivității muncii prin îmbunătățirea stării de sănătate a populației active, reducerea costurilor indirecte (ex. spitalizări, concedii medicale, dizabilitate). Investițiile în inovație farmaceutică sunt asociate cu creșterea

²⁴ Bencina G, Sabale U, Morais E, Ovcinnikova O, Oliver E, Shoel H, Meiwald A, Hughes R, Weston G, Sundström K. Burden and indirect cost of vaccine-preventable cancer mortality in Europe. J Med Econ. 2024 Apr;27(sup2):30-40. doi: 10.1080/13696998.2024.2374684. Epub 2024 Jul 15. PMID: 39010684.

²⁵ TACKLING THE IMPACT OF CANCER ON HEALTH, THE ECONOMY AND SOCIETY – COUNTRY NOTES: ROMANIA © OECD 2024

²⁶ El Bahawi H., Chowdhury S., Neri M., Radu P., Besley S., Bell E., Brassel S., Steuten L., (2024) Socio-Economic Value of Adult Immunisation Programmes. OHE Contract Research. Available from <https://www.ohe.org/publications/the-socio-economic-value-of-adult-immunisation-programmes/>

²⁷ European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) – *Seasonal influenza factsheet*:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/seasonal-influenza/facts/factsheet>

²⁸ . Centers for Disease Control and Prevention (CDC) – *Benefits of Flu Vaccination*:

<https://www.cdc.gov/flu/prevent/vaccine-benefits.htm>

²⁹ Vaccine Journal – *Economic value of adult immunisation in Europe*: <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2020.04.017>

³⁰ Return on investment of public health interventions: a systematic review - *Journal of Epidemiology and Community Health*

³¹ extension://efaidnbmnnnibpajpcgiclfindmkaj/https://efpia.eu/media/xl4dt54k/economic-footprint-of-the-pharmaceutical-industry-in-europe-slides.pdf

speranței de viață și scăderea poverii bolilor cronice³². EFPIA (The European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations) atrage atenția că Europa trebuie să își consolideze ecosistemul de inovare pentru a rămâne competitivă global iar investițiile în medicamente inovatoare sunt esențiale³³.

Câteva date și statistici relevante în acest sens:

- O creștere de 10% a bugetului alocat medicamentelor de spital ar genera economii nete de 1,1 EUR per capita (Spania)³⁴
- O creștere cu 24 USD/capita a bugetului alocat medicamentelor pentru boli cardiovasculare ar genera economii de 89 USD/capita la costurile asociate spitalizării³⁵
- Terapia cu medicamente biologice în psoriasis a redus costurile directe cu 60%, iar cele indirecte cu 71%³⁶
- Aprobarea și lansarea a 17 medicamente inovative noi aduce economii de 58 miliarde euro la nivel european³⁷. Pentru fiecare tratament cu medicamente inovative costurile de spitalizare se reduc cu 56 euro per capita.
- Accesul la tratamentele antivirale pentru Hepatita C au adus economii de peste 1 miliard euro în Franța între 2014-2018³⁸
- Utilizarea anticorpilor monoclonali în astm a adus economii de 14,5% în costurile directe³⁹
- Aprobarea medicamentelor inovative în artrită reumatoidă a redus costurile indirecte cu 8%⁴⁰
- În UE, între 2011 și 2022, terapiile pentru melanom stadiu III/IV au crescut productivitatea cu 3,8 milioane de ore și venitul din salarii cu 391 milioane euro⁴¹

³²https://www.oecd.org/en/publications/pharmaceutical-innovation-and-access-to-medicines_9789264307391-en.html

³³<https://www.efpia.eu/news-events/the-efpia-view/statements-press-releases/despote-a-decade-of-gradual-growth-rd-spending-in-europe-outpaced-by-the-us-with-increasing-competition-from-china-new-data-shows/>

³⁴ Sánchez PL. Gasto en medicamentos innovadores y sostenibilidad. VII Seminario Industria Farmacéutica y Medios de Comunicación. Farmaindustria, <https://www.farmaindustria.es/web/wp-content/uploads/sites/2/2018/03/InformeVALOR-SOCIAL-Digital.pdf>

³⁵ Lichtenberg FR. Have newer cardiovascular drugs reduced hospitalization? Evidence from longitudinal country-level data on 20 OECD countries, 1995–2003. *Health Econ* 2009; 18(5): 519–534

³⁶ Polistena B, Calzavara-Pinton P, Altomare G, et al. The impact of biologic therapy in chronic plaque psoriasis from a societal perspective: an analysis based on Italian actual clinical practice. *J Eur Acad Dermatol Venereol* 2015; 29(12): 2411–2416

³⁷ “The Hidden Toll of Drug Price Controls: Fewer New Treatments and Higher Medical Costs for the World”. Trelysa Long and Stephen Ezell (2023). Available at: <https://itif.org/publications/2023/07/17/hidden-toll-of-drug-price-controls-fewer-new-treatments-higher-medical-costs-for-world/>

³⁸ Leleu, H., Rodriguez, I., Blachier, M., Bonnard, P., Pol, S., & Roudot-Thoraval, F. (2019). PIN23 Treating Patients With DAAS Allowed To Save 1 Billion Euros In France-A Budget Impact Model From 2014 To 2018. *Value in Health*, 22, S643

³⁹ Costello CRW, Long DA, Gaine S, et al. Therapy with omalizumab for patients with severe allergic asthma improves asthma control and reduces overall healthcare costs. *Ir J Med Sci* 2011; 180(3): 637–641

⁴⁰ Huscher D, Mittendorf T, Hinüber U, et al. Evolution of cost structures in rheumatoid arthritis over the past decade. *Ann Rheum Dis* 2015; 74(4): 738–745

⁴¹ EFPIA, Equalis, Vintura (2022). Demonstrating The Power Of Innovation in Europe. Available from: <https://www.efpia.eu/media/676701/efpia-power-of-innovation.pdf>

- În Uniunea Europeană, intervențiile precoce în managementul bolilor mintale, deși ar costa 260 miliarde euro, ar aduce economii de 600 miliarde euro⁴².
- Valoarea economică a anilor de viață pierduți din cauza bolilor mintale aduce o pierdere de aproximativ 7% la PIB-ul European⁴³.
- În 2022, dacă ar fi existat intervenții timpurii de diagnosticare și management al bolilor mintale, Anglia ar fi putut economisi până la 300 miliarde lire⁴⁴.
- Într-un studiu⁴⁵ realizat în zece țări europene, în perioada 2017-2023, medicamentele pentru cancerul de sân HER2 pozitiv au contribuit cu un cumul de cel puțin 8 miliarde de dolari la creșterea economică pe parcursul anului. Pentru perioada 2024-2032, se așteaptă o creștere la aproape 9 miliarde de dolari (7 miliarde - 12 miliarde de dolari). Acest lucru demonstrează valoarea economică pe termen lung a investițiilor în medicamente inovatoare și rolul acestora în abordarea provocărilor legate de productivitate.
- Pe lângă aceste beneficii directe, medicamentele inovative contribuie și la reducerea costurilor indirecte și la creșterea productivității. În Uniunea Europeană, anii potențiali de viață activă pierduți (PYWLL) s-au redus cu 33%, de la 2,91 milioane în 1995 la 1,96 milioane în 2023, în ciuda unei creșteri de 3% a populației active.⁴⁶
- Rata de revenire la muncă după un diagnostic oncologic a depășit 75%, datorită terapiilor inovative⁴⁷. În Franța, 82,1% dintre femeile diagnosticate cu cancer mamar s-au întors la muncă după o perioadă medie de concediu medical de 10,8 luni⁴⁸. În Olanda, 83% dintre pacienții cu cancer de cap și gât s-au reîntors la muncă, majoritatea în mai puțin de șase luni⁴⁹. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, intervențiile timpurii în cancer, inclusiv tratamentele inovative, aduc un beneficiu de 7 dolari pentru fiecare dolar investit, în special în țările cu venituri mici⁵⁰.

Contrar unor percepții vehiculate public, cheltuielile cu medicamentele nu cresc necontrolat. Bugetul pentru medicamente a crescut modest în România cu **1,4% între 2019-2022**⁵¹, iar alocările dedicate

⁴² Simon J, Boyer P, Caldas-de-Almeida JM, Knapp M, McCrone P, Gorwood P, Oertel W, Arango C, Treasure J, Young AH, Destrebecq F, Quoidbach V. Viewpoint: Assessing the value of mental health treatments in Europe. *Eur Psychiatry*. 2023 Aug 9;66(1):e59. doi: 10.1192/j.eurpsy.2023.2419. PMID: 37554014; PMCID: PMC10486250.

⁴³ Arias, D., Saxena, S., & Verguet, S. (2022). Quantifying the global burden of mental disorders and their economic value. *EClinicalMedicine*, 54.

⁴⁴ Cardoso, F. and McHayle, Z. (2024). The Economic and Social Costs of Mental Ill Health. Available at: https://www.centreformentalhealth.org.uk/wp-content/uploads/2024/03/CentreforMH_TheEconomicSocialCostsofMentalIllHealth.pdf

⁴⁵ [THE VALUE OF INVESTING IN INNOVATIVE MEDICINES: Socioeconomic Burden and Annual Social Impact of Roche Treatments for HER2+ Breast Cancer, Multiple Sclerosis and Retinal Disease, Oct 2024](#)

⁴⁶ Manzano A, Svedman C, Hofmarcher T, Wilking N. Comparator Report on Cancer in Europe 2025 - Disease Burden, Costs and Access to Medicines and Molecular Diagnostics. IHE REPORT 2025:2. IHE: Lund, Sweden.

⁴⁷ Bengt Jönsson and others 'Comparator Report on Patient Access to Cancer Medicines in Europe Revisited' (2016)

⁴⁸ Frank Lichtenberg, Pharmaceutical innovation

⁴⁹ Centrul pentru Controlul Bolilor, 2 din 3 persoane cu cancer invaziv supraviețuiesc 5 ani sau mai mult (martie 2014)

⁵⁰ Foreign Policy Analytics – The Compounding Returns from Cancer Care - <https://fpanalytics.foreignpolicy.com/2024/12/18/compounding-returns-cancer-care/>

⁵¹ PwC Strategy& (2024), The Economic Footprint of the Pharmaceutical Industry in Europe – EFPIA Report.

medicamentelor inovative nu au beneficiat de creșteri proporționale - cadrul de finanțare pentru medicamente inovative a rămas rigid, iar lipsa unui buget dedicat și predictibil a condus la întârzieri și subfinanțare cronică în accesul la tratamente moderne.

România, datorită cadrului de stabilire a prețurilor la medicamente, beneficiază de unele dintre cele mai mici prețuri și, respectiv, costuri cu medicamentele din Uniunea Europeană. Timpul mediu de așteptare pentru ca un medicament aprobat de Agenția Europeană a Medicamentului (EMA) să devină disponibil în România este unul foarte mare, de aproximativ 828 zile (peste 2,5 ani), conform W.A.I.T Indicator 2024⁵². România se află, astfel, printre ultimele locuri în UE în ceea ce privește accesul rapid la terapii inovatoare. Doar aproximativ 19% dintre medicamentele aprobate de EMA în perioada 2020–2023 sunt disponibile și compensate în România (adică 1 din 5 medicamente)⁵³. Spre comparație, cehii beneficiază de 61% dintre acestea, iar media Uniunii Europene este de 46%⁵⁴. Întârzierile afectează în special pacienții cu boli grave (ex. cancer, boli rare), care nu au alternative terapeutice. Lipsa predictibilitate și bugetele limitate pentru compensare sunt principalele cauze.

În perioada 2022-2024, lista de indicații aprobate EMA, dar necompensate în România a crescut de 3 ori, de la **47 la 146**, fiind estimată să depășească **240 de indicații blocate până în 2026**. Ca titlu de exemplu, niciun medicament aprobat la nivel european în 2023 nu era compensat în România la începutul lui 2025.

România se află, istoric, în coada clasamentelor privind accesul la medicamentele inovative. Un studiu publicat recent în *Frontiers-Public Health*⁵⁵ a analizat detaliile și trage un semnal de alarmă: pacienții români așteaptă peste 460 de zile de la o decizie de rambursare pozitivă, emisă de Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale din România, până când tratamentul respectiv ajunge efectiv la ei. Aceste întârzieri au implicații majore, deoarece duc la inaccesibilitatea prelungită la tratamente inovatoare și potențial salvatoare de vieți, în special în domenii terapeutice cu impact ridicat, cum ar fi oncologia și bolile rare. Având în vedere că oncologia reprezintă 40% din dosarele HTA care au primit decizie pozitivă în ultimul deceniu, **timpii medii de așteptare față de deciziile ANMDMR de circa 400 de zile pentru pacienți cu patologii oncologice și hematologice sunt îngrijorători**, în condițiile în care aceste afecțiuni sunt grave, rapid progresive și potențial letale, uneori speranța de supraviețuire fiind de ordinul lunilor.

iii. Studiile clinice – inovație de vârf cu eficiență economică

Studiile clinice sunt și ele o componentă esențială care contribuie la crearea unui sistem sanitar modern, orientat către inovație, generând impact pozitiv asupra sănătății pacienților și oferindu-le acestora o punte de conectare la cele mai noi inovații tehnologice. Studiile clinice din România aduc o contribuție importantă

⁵² [EFPIA Patients W.A.I.T. Indicator 2024 Survey](#)

⁵³ EFPIA Position on the Critical Medicines Act

⁵⁴ [EFPIA Patients W.A.I.T. Indicator 2024 Survey](#)

⁵⁵ Constantin Radu, Daiana E. Șerban & Nona D. Chiriac, Delayed Access to Innovative Medicines in Romania: A Comprehensive Analysis of the Reimbursement Processes (2015–2024), *Frontiers in Public Health*, vol. 13, 2025. Disponibil online: <https://doi.org/10.3389/fpubh.2025.1592419>

la bugetul de stat – prin reducerea cheltuielilor pentru tratamente (medicamente gratuite pentru pacienti), creșterea veniturilor din taxe și impozite (TVA, impozite pe profit și contribuții sociale pentru personalul angajat în industrie). Există o Strategie Națională de Studii Clinice (SNSC), adoptată de către ANMDM în 2024, care – dacă este implementată optim, conform măsurilor prevăzute și setului de indicatori de performanță – poate crește numărul studiilor clinice nu doar de trei, ci până la de cinci ori până în 2028, având un potențial semnificativ de impact economic pozitiv.

Fiecare milion de euro generat de piața de studii clinice aduce 270 de mii de euro la bugetul de stat, contribuind semnificativ la scăderea presiunii asupra bugetului de sănătate. Prin efectuarea studiilor clinice, sistemul de sănătate beneficiază în mod direct prin retenția personalului medical și reducerea costurilor, datorită investigațiilor costisitoare efectuate în timpul studiilor – care altfel ar fi suportate din bugetul public. De asemenea, costurile tratamentelor sunt acoperite în cadrul studiului clinic respectiv.

iv. Investiții inteligente în tehnologii medicale revoluționează îngrijirea pacientului

Investițiile în tehnologii medicale inovatoare trebuie să devină și ele o prioritate strategică în politicile de sănătate din România. Accesul predictibil și echitabil la aceste soluții poate îmbunătăți rezultatele clinice, calitatea vieții pacienților și eficiența sistemului sanitar, reducând complicațiile și costurile tratamentelor tradiționale. În contextul în care incidența mai multor tipuri de cancer este estimată să crească până în 2040, lipsa unui cadru adaptat de rambursare pentru tratamente moderne, face ca pacienții din România să se confrunte cu acces limitat la tratamente moderne, deja considerate standard în alte țări ale UE. Tehnologii precum chirurgia robotică rămân inaccesibile multora din cauza barierelor financiare și legislative, accentuând inechitățile și limitând șansele la tratamente eficiente. Adoptarea principiilor Value-Based Healthcare (sănătatea bazată pe dovezi), împreună cu extinderea serviciilor complexe și utilizarea datelor pentru îmbunătățirea rezultatelor clinice, pot revoluționa modul în care se livrează îngrijirea medicală în România. Inițiativele strategice și colaborările public-privat, precum cazul chirurgiei robotice, pot accelera acest proces, aducând beneficii reale pacienților și sistemului de sănătate în ansamblu.

IV. Impactul tratamentelor inovative asupra bolilor majore – dovezi și rezultate

Cancer

- Cancerul generează un cost anual de peste **449 miliarde euro** în țările OCDE⁵⁶, dintre care **163 miliarde euro** reprezintă pierderi de productivitate – echivalentul PIB-ului Ungariei. Noile terapii au contribuit la scăderea semnificativă a mortalității, iar în prezent, **2 din 3 pacienți** diagnosticați cu cancer supraviețuiesc cel puțin 5 ani⁵⁷. Progresele în diagnostic precoce, tratamente țintite și imunoterapii au dus la rate de supraviețuire de peste **90%**⁵⁸ pentru tipuri precum cancerul de sân, tiroidă, testicular,

⁵⁶ Tackling the Impact of Cancer on Health, the Economy and Society - https://www.oecd.org/en/publications/tackling-the-impact-of-cancer-on-health-the-economy-and-society_85e7c3ba-en.html

⁵⁷ European Commission, 'Europe's Beating Cancer Plan' (2021)

⁵⁸ Manzano A, Svedman C, Hofmarcher T, Wilking N. Comparator Report on Cancer in Europe 2025 - Disease Burden, Costs and Access to Medicines and Molecular Diagnostics. IHE REPORT 2025:2. IHE: Lund, Sweden.

melanom sau limfom Hodgkin. De exemplu, în melanomul metastatic, supraviețuirea la 5 ani a crescut de la **5% la peste 50%** datorită inhibitorilor punctelor de control imun⁵⁹.

- În UE, accesul întârziat la tratamente oncologice a dus la pierderea a 30.000 de ani de viață⁶⁰. În România, doar 20% dintre medicamentele oncologice aprobate de EMA sunt disponibile, comparativ cu 96% în Germania, unde accesul se face în 45 de zile (vs. 698 în România).

HIV/SIDA

- Terapia antiretrovirală (ART) a crescut speranța de viață a pacienților cu peste **20 de ani**⁶¹, aducând-o aproape de nivelul populației generale.

Hepatita C

- Medicamentele antivirale cu acțiune directă au o rată de vindecare de peste **95%**⁶², prevenind ciroza și cancerul hepatic. În ultimele decenii, rata de vindecare a crescut de la **41% la 96%** datorită acestor terapii inovative⁶³.

Boli cardiovasculare

- Medicamentele moderne precum statinele, inhibitorii ECA sau inhibitorii PCSK9 au contribuit semnificativ la reducerea mortalității cardiovasculare în ultimele decenii. Costurile asociate cu pierderea zilelor de munca la pacienții cu insuficiența cardiacă se situează la apx 122 mil EUR. Asigurarea accesului și aderenței la tratamentul insuficienței cardiace cu cele 4 clase de medicamente, nesubstituibile și în mod concomitent, ar reduce spitalizarile cu aproximativ 20%, ceea ce ar aduce economii anuale pentru sistemul sanitar de aprox. 75 mil EUR ⁶⁴

Boli pulmonare cronice:

- Între 25-28 milioane EUR pe an pot reprezenta cheltuielile pentru spitalizări evitabile în BPOC. Aceasta suma ar putea fi redistribuită eficient prin tratamentul corect conform ghidurilor GOLD al BPOC.⁶⁵

⁵⁹ Robert, C. (2020). New England Journal of Medicine

⁶⁰ Carin A. Uyl-de Groot, Renaud Heine, Marieke Krol, Jaap Verweij - *Unequal Access to Newly Registered Cancer Drugs Leads to Potential Loss of Life-Years in Europe*
https://www.researchgate.net/publication/343699185_Unequal_Access_to_Newly_Registered_Cancer_Drugs_Leads_to_Potential_Loss_of_Life-Years_in_Europe

⁶¹ May, M. T., et al. (2014). "Impact of ART on life expectancy in low- and high-income countries." The Lancet HIV

⁶² WHO; AASLD Guidelines (American Association for the Study of Liver Diseases).

⁶³ "The Pharmaceutical Industry in Figures". EFPIA (2021): <https://efpia.eu/media/602709/the-pharmaceutical-industry-in-figures-2021.pdf>

⁶⁴ Lorenzovici, L., Bârzan-Székely, A., Farkas-Ráduly, S., Pană, B.C., Csanádi, M., Chiriac, N.D. and Kaló, Z., 2022, January. Burden of chronic heart failure in Romania. In *Healthcare* (Vol. 10, No. 1, p. 107). MDPI.

⁶⁵ Dumitru, D., Ghioca, C., 2024, Jul. Povara economica a BPOC in Romania. Disponibil la: <https://www.viata-medicala.ro/povara-economica-a-bpoc-in-romania-38500> 4. Adaptat dupa Mihaltan, F., 2009. Bronhopneumopativa cronică obstructivă (BPOC). Ghid local de management al BPOC).

Scleroza multipla

- Aproape 3 milioane de oameni din întreaga lume - majoritatea femei - au fost diagnosticați cu scleroză multiplă, o creștere de jumătate de milion de pacienți față de 2013. Între 2017 și 2023, povara socioeconomică totală a sclerozei multiple în zece țări studiate (țările G7 plus China, Brazilia și Spania) a fost de aproximativ 454 de miliarde de dolari⁶⁶. Se așteaptă ca povara socioeconomică totală a sclerozei multiple să crească la aproape 776 de miliarde de dolari între 2024 și 2032 în aceste țări. Datele de la Institutul WifOR din cele zece țări care au participat la studiu au arătat că, între 2017 și 2023, tratarea cu cel puțin un medicament inovativ pentru scleroză multiplă a contribuit cu aproape 6 miliarde de dolari la creșterea economică. Datele aceluiași studiu arată că tratarea pacienților cu scleroză multiplă a contribuit la un impact economic și social anual de peste 1,5 miliarde de dolari în 2023.

Boli rare

- Aproximativ **30 de milioane de europeni** suferă de boli rare, care includ peste **7.000 de afecțiuni distincte**. Bolile rare sunt adesea invalidante, pun viața în pericol și necesită îngrijire specializată pe termen lung. Peste **80% dintre pacienți** trăiesc cu dizabilități⁶⁷, afectând profund calitatea vieții. Din 2000, au fost dezvoltate și aprobate peste **160 de medicamente** pentru boli rare⁶⁸, îmbunătățind prognosticul și reducând spitalizările.
- Totuși, multe boli rare rămân fără tratamente aprobate. Investițiile în cercetare și dezvoltare (R&D) au dus la progrese în terapii genice, medicină personalizată și biologice, susținând diagnosticarea timpurie și tratamente mai eficiente. Aceste inovații reduc povara bolii, sprijină sustenabilitatea sistemelor de sănătate și contribuie la o societate mai sănătoasă și mai productivă.

Oftalmologie

- Cercetările recente ale Institutului WifOR⁶⁹ privind tratamentele inovatoare pentru tratarea edemului macular diabetic și degenerescența maculară legată de vârstă în zece țări (țările G7 plus China, Brazilia și Spania) arată că un singur medicament inovativ a contribuit cu o creștere suplimentară de 167 de milioane de dolari la creșterea PIB-ului celor mai mari economii ale lumii în 2023. Între 2024 și 2032, se estimează o contribuție suplimentară de 6,3 miliarde de dolari la creșterea PIB-ului în aceste țări.

Terapiile derivate din sânge uman și plasmă umană

⁶⁶ [THE VALUE OF INVESTING IN INNOVATIVE MEDICINES: Socioeconomic Burden and Annual Social Impact of Roche Treatments for HER2+ Breast Cancer, Multiple Sclerosis and Retinal Disease, Oct 2024](#)

⁶⁷ EURORDIS, "Recognising disabilities and barriers! Key findings from a Rare Barometer survey on the impact of living with a rare disease," (2025). Available: <https://www.eurordis.org/publications/rb-dailylife-results/>

⁶⁸ EFPIA. #Wewontrest until we make treatments for rare disease less rare. Available at: <https://efpia.eu/media/413644/wewontrest-until-we-make-treatments-for-rare-disease-less-rare.pdf>

⁶⁹ [THE VALUE OF INVESTING IN INNOVATIVE MEDICINES: Socioeconomic Burden and Annual Social Impact of Roche Treatments for HER2+ Breast Cancer, Multiple Sclerosis and Retinal Disease, Oct 2024](#)

- Terapiile cu proteine plasmatice sunt medicamente biologice unice, fără alternativă generică sau terapeutică, utilizate în tratamentul unor afecțiuni din multiple arii medicale (hematologie, imunologie, neurologie, boli rare etc.). Producția acestora este complexă și de durată (7–12 luni), cu costuri ridicate, peste jumătate provenind din materia primă – plasma umană – care este limitată și greu de colectat. Europa consumă 25% din imunoglobulinele globale, dar colectează doar 15% din plasma necesară, ceea ce menține o dependență semnificativă de importuri (în special din SUA) și afectează accesul și sustenabilitatea financiară a acestor terapii pe piață. În lipsa unei creșteri a colectei de plasmă, Europa rămâne dependentă de importul de produse derivate din SUA, fapt ce conduce la accesul limitat pe piață al imunoglobulinelor, precum și la dificultăți din partea producătorilor de a le comercializa la prețuri care nu sunt sustenabile.

V. Concluzie

Sănătatea nu este doar o componentă a bunăstării individuale, ci un pilon strategic al dezvoltării economice și sociale a României. Datele prezentate demonstrează clar că investițiile în sănătate — generează beneficii economice și sociale semnificative, contribuind la creșterea productivității, reducerea costurilor indirecte și prelungirea vieții active a populației.

Așa cum au făcut-o multe alte State, România are oportunitatea de a transforma sănătatea într-un motor de competitivitate și reziliență economică, prin politici publice care să susțină accesul rapid și echitabil la inovație medicală.

Lansăm un apel către autoritățile competente să prioritizeze alocările bugetare corespunzătoare pentru consolidarea inovației în sistemul de sănătate. Investiția în sănătatea populației nu reprezintă doar o necesitate socială, ci și o condiție esențială pentru a putea securiza resursa cea mai valoroasă - o populație sănătoasă, capabilă să susțină dezvoltarea durabilă și echilibrul societal pe termen lung.